

**1. Адвокат белән яшерен консультациягә
хокук һәм сорау алу барганда юридик
ярдәм**

A. Кайчан?

- Сезнең беренче сорау алганга кадәр адвокат белән яшерен консультациягә һәм сорау алу барганда юридик ярдәмгә хокукыгыз бар.
- Жәза иректән мөхрүм итүне күздә тотса, Сездән жинаять турында сорау алган очракта, С.пунктында язылганнарға таянырга.

B. Нинди адвокат?

- Сез үзегез сайлаган адвокат белән киңәшләшә аласыз.
- Билгеләнгән хокук шартларында Сез тулысынча яки өлешчә бушлай булган юридик консультация системасы аша адвокат чакыра аласыз. Сез бу шартларны кыскача формалаштырган форманы сората аласыз. Шуннан соң Сез адвокат лар Берләшмәсенең Хокук Ярдәм Бюросынан яклаучы билгеләүне сорарсыз.

C. Яшерен консультация ничек үткәреләчәк?

Әгәр сезгә 1-4 пунктлары астында билгеләнгән язма чакыру кабул итсәгез, бу Сез сорау алуға кадәр адвокат белән консультацияне инде үткәргәннегезне күзтә тотат:

- Сезгә кичектерү мөмкинлеген бүтән бирмиячәкләр, чөнки сезнең адвокат белән консультация үткәрер өчен вакытыгыз бар иде.
- Әгәр Сез адвокат ярдәмен сорамасагыз, Сезгә сорау алу башланганчы тынлык сакларга киңәш ителер (3-че пункты карагыз).

Әгәр Сезгә язма чакыру килмәсә, яки Сезгә килгән язма чакыру тулы булмаса:

- Сорау алуны соңрак датага кичектерүне яки адвокатыгыз белән консультация өчен вакытны бер тапкыр гына сорый аласыз.
- Сезнең адвокатыгыз белән телефон аша сөйләшүне сайлау хокукыгыз бар, аннан соң сораштыру башлангырга мөмкин.
- Сезнең адвокатыгызның килүен билгеле урындакөтү хокукыгыз бар.

D. Сорау алу дөвамында юридик ярдәм

Сезнең адвокатыгыз тәэмин итеп торачак:

- Сезнең тынлык саклау хокукын һәм сезнең үз-үзегезгә каршы таныкләма бирмәү хокукын тәртиптә саклауны;
- сорау алу дөверендә Сезнең белән тиешле дәрәжәдә әнгәмә кору, һәм шулай ук сезгә карата мәжбүр итүләрне яки хокуксыз басым ясауны булдырмауны;
- Сезнең үзегезнең хокукларыгыз турында белүне, һәм шулай ук, сорау алу законлы рәвештә үткәрелүне.

Сезнең адвокатның бу сорау буенча нинди дә булса ачыкләмалары булса, ул аларны шунда ук протоколга кертә ала. Сезнең адвокат төгәл запрос ясарга мөмкин яки төгәл кешедән сорау алуны таләп итергә мөмкин. Ул бирелгән сорауларга аңлатма бирелүне сорарга мөмкин. Ул тикшерүгә һәм сорау алуға карата ачыкләмалар бирергә мөмкин. Аның Сезнең өчен җавап бирергә һәм сорау алуға каршы төшөргә хокукы юк.

Е. Мин бу хокуктан баш тарта аламмы?

Сез адвокатыгыз белән яшерен консультация үткөрүдөн баш тарта аласыз.

Сез бу хокуктан ирекле рәвештә һәм житди уйланулардан соң баш тарта аласыз, әгәр:

- Сез балигы яшкә житкән булсагыз;
- бу очракка сезнең имзаланган һәм дата куелган документыгыз бар.

2. Фактлар турында кыскача мәгълүматлар

- Сезнең үзегездән сорау алыначак фактлар турында кыскача мәгълүмат алуға хокукыгыз бар.

3. Эндәшмәү хокукы

- Беринди шартта да сез үзегезгә каршы таныклама бирергә тиеш түгел.
- Сезнең кемлегегезне билгеләгәннән соң сезнең белдерү ясарга яки сорауларга жавап бирергә яки тынлык сакларга хокукыгыз бар.

4. Сорау алу вакытындагы өстәмә хокуклар

Сорау алу күпмедер хәбәрләрдән башлана. Жинаять турындагы ахыргы хәбәрләргә һәм Сезнең тынычлык саклау мөмкинлегенә булуы турында әйтеп узуга өстәп, Сезгә хәбәр итәчәкләр:

- Сез бөтен бирелгән сорауларның һәм Сез биргән жавапларның алар әйтелгән рәвештә теркәлеп баруларын таләп итә аласыз;
- Сез төгәл запрос ясарга мөмкин яки төгәл кешедән сорау алуны таләп итәргә мөмкин;

Сезнең белдерүләр тиешле дәлил итеп кулланыла алалар.

- Сез кул астында түгел һәм төрле вакытта төрле жиргә ките аласыз.
- Сорау алу дәверендә Сез үзегезнең карамакта булган төрле документлар куллана аласыз, бары Сез моны эшли алырсыз, сорау алу кичектерелмәгән булса гына. Сорау алу дәверендә яки ул узганнан соңСез бу документларны язма протоколга теркәлүне яки суд сәркәтибе белән тутырытылуларын сорый аласыз.

5. Сорау алу ахырында

Сорау алу тәмамланганнан соң Сезгә укыр өчен сорау алуның язмасын бирәчәкләр. Шулай ук Сез аны Сезнең өчен укуларын сората аласыз.

Сездән үзегез ясаган белдерүләргә нинди дә булса үзгәртүләргә яки аңлатмаларны кертергә теләгегез булу турында сораячаклар.

6. Тәржемәче ярдәме һәм тәржемә итү хокукы

- Әгәр Сез суд процессы телендә сөйләшмисез яки аңламыйсыз яки Сезнең сөйләм яки ишетү кыенлыклары булса, Сезгә сорау алу дәверендә ярдәм күрсәтү өчен присягага китерелгән тәржемәче чакыртылачак. Бу ярдәм бушлай.
- Сезгә шулай ук үзегезнең белдерүләргә Сезнең туган телегездә язу мөмкинлегенә бирелә ала.
- Әгәр Сез суд процессы телен аңламасагыз, Сез кулга алу ордерының, повестка, суд карарының өлешләрен Сез аңлаган телгә тәржемә ителуенә хокукыгыз бар. Бу ярдәм бушлай тәэмин ителә.

Сезнең хокукларыгыз турындагы бу аңлатманы Сез саклый аласыз.